

Dr hab. Marek Herma, prof. nadzw. UP

Instytut Historii i Archiwistyki

Uniwersytet Pedagogiczny im. Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie

OCENA

dorobku naukowego i rozprawy habilitacyjnej dra Mariusza W. Majewskiego pt.
Rozwój motoryzacji w Drugiej Rzeczypospolitej

I. UWAGI WSTĘPNE

Dr Mariusz W. Majewski jest absolwentem Wyższej Szkoły Pedagogicznej (aktualnie

Uniwersytet Pedagogiczny) im. Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie. W 1983 roku

obronił pracę magisterską pt. *Polski przemysł lotniczy w dwudziestoleciu międzywojennym*,

napisaną pod kierunkiem dra Jerzego Gołębiewskiego.

Droga awansu naukowego Habilitanta nie była ani łatwa, ani typowa. Po ukończeniu

studiów magisterskich przez ponad dwadzieścia lat pracował na stanowisku nauczyciela

historii i wiedzy o społeczeństwie w szkolnictwie publicznym, co wiązało się z niłymi

szansami na wsparcie organizacyjno-finansowe przy realizacji aspiracji naukowych. Mimo

piętnących się przeszód nie rezygnował jednak z pracy badawczej i podtrzymywał kontakty

naukowe ze swym promotorem dr. hab. Jerzym Gołębiewskim. Bez wątpienia wywarły one

decydujący wpływ na kryształizację zainteresowań naukowych Habilitanta w obszarze historii

gospodarczej, czego wyrazem była rozprawa doktorska pt. *Geneza i rozwój przemysłu*

lotniczego w II Rzeczypospolitej, obroniona w 1998 roku na Wydziale Humanistycznym

Wyższej Szkoły Pedagogicznej im. Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie.

Ważną cezurę w dalszym rozwoju naukowym Habilitanta stanowi rok 2007, gdy

został zatrudniony na stanowisku asystenta (od 2008 roku – adiunkta) w Katedrze Historii

Najnowszej Polski (aktualnie Katedra Historii Najnowszej), jednostce organizacyjnej

Instytutu Historii (aktualnie Instytut Historii i Archiwistyki) Akademii Pedagogicznej

(aktualnie Uniwersytet Pedagogiczny) im. Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie. Jako

nauczyciel akademicki zyskał możliwość prowadzenia systematycznych i zakrojonych na

szeroką skalę badań archiwalno-bibliotecznych w polskich i zagranicznych ośrodkach

naukowych. Efekty tychże kwerend znalazły swoje odzwierciedlenie w publikowanym

dorobku naukowym i popularyzacyjnym Habilitanta.

Na dorobek naukowy dra Mariusza W. Majewskiego, opublikowany po uzyskaniu stopnia naukowego doktora składają się:

1. Monografie naukowe – 2

2. Artykuły w czasopiśmie naukowych – 11

3. Rozdziały w pracach zbiorowych – 13

Artykuły, które Habilitant wykazał, jako złożone do druku nie stały się przedmiotem mojej oceny, gdyż nie zostały jeszcze opublikowane.

Analiza tematyki dorobku naukowego dra Majewskiego pozwala wyodrębnić cztery

obszary zainteresowań, na których koncentruje On swój wysiłek badawczy. Należą do nich:

1. Badania nad dziejami przemysłu lotniczego w Drugiej Rzeczypospolitej.

2. Studia nad rozwojem przemysłu motoryzacyjnego w Polsce w okresie międzywojnia.

3. Analiza roli państwa w rozwoju krajowego systemu połączeń drogowych, kolejowych i lotniczych w międzywojennej Polsce.

4. Ocena roli elit politycznych Drugiej Rzeczypospolitej w procesach decyzyjnych

wpływających na politykę gospodarczą państwa.

Na wstępie pragnę zaznaczyć, że dr Majewski podejmując studia nad problematyką

przemysłu lotniczego, a następnie przemysłu motoryzacyjnego w Drugiej Rzeczypospolitej,

która stanowi wiadący kierunek jego badań, stanął przed poważnym wyzwaniem. Zmuszony

był bowiem opanować skomplikowaną terminologię specjalistyczną, wejść w problematykę

techniczną związaną z produkcją nowoczesnych, jak na owe czasy, konstrukcji lotniczych

i samochodowych oraz przyswoić sobie umiejętność analizy zagadnień związanych

z rozwojem obu gałęzi przemysłu w kontekście przebudowy społeczno-gospodarczej Polski

w okresie międzywojnia. Należy z uznaniem podkreślić, że Habilitant pokonał pomysłnie

powyższe trudności co z jednej strony dało mu podstawy solidnego warsztatu naukowego,

a zarazem było *conditio sine qua non* rozwijania pogłębianych badań w tym obszarze historii

gospodarczej Polski.

Rezultatem prowadzonych przez dra Majewskiego kwerend archiwalnych i bibliotecznych

było opublikowanie w latach 2003–2007 serii czterech artykułów, z których trzy zostały

zamieszczone w periodyku „Annales Academiae Paedagogicae Cracoviensis. Studia

Historica”, wydawanym przez Instytut Historii Akademii Pedagogicznej im. Komisji

Edukacji Narodowej w Krakowie, a jeden w pracy zbiorowej konferencyjnej. Autor

rozwinął w nich szereg wątków zaszyfrowanych wcześniej w dysertacji doktorskiej.

W dorobku Habilitanta po doktoracie poczesne miejsce zajmuje monografia pt. *Przemysł lotniczy w Lublinie 1919–1939*, opublikowana nakładem ZP Grupa Sp. z o.o. w Warszawie w 2009 r. Przedstawił w niej dzieje zakładów przemysłowych Lublina na powstających tam nowoczesnych konstrukcjach lotniczych. Podstawę źródłową studium stanowią dokumenty zdeponowane w archiwach polskich i zagranicznych, w tym m.in. w zasobach Centralnego Archiwum Wojskowego (aktualnie Archiwum Wojskowe Wojskowego Biura Historycznego) w Warszawie, Archiwum Akt Nowych w Warszawie, Archiwum Państwowego w Lublinie, Archiwum Państwowego w Radzymiu Podlaskim oraz Archiwum Instytutu Polskiego i Muzeum im. gen. W. Sikorskiego w Londynie. Autor wykorzystał ponadto publikowane zbiory dokumentów oraz pamiętniki, wspomnienia i relacje świadków epoki. Dla uzyskania pełnego obrazu opisywanej i analizowanej problematyki eksplorował ponadto 32 tytuły prasowe, w tym przedwojenne fachowe periodyki zamieszczające materiały na temat lotnictwa (np. „Przegląd Lotniczy”, „Skrzydłata Polska”). Konstrukcja pracy jest przejrzysta, podział na rozdziały, i przyporządkowanie materiału do nich, logiczny i uzasadniony. Na gruncie polskiej historiografii jest to pierwsze całościowe studium poświęcone funkcjonowaniu i osiągnięciom lubelskiego ośrodka przemysłowego w zakresie konstrukcji lotniczych. Walory monografii podnosi zamieszczona w niej dokumentacja fotograficzna prezentująca sprzęt lotniczy oraz sylwetki jego konstruktorów i producentów. Dziwić może jedynie, że Autor zaniechał sporządzenia wykazu zamieszczonych w tekście fotografii oraz nie podał precyzyjnie źródła pochodzenia każdej z nich. Wśród niedociągnięć pracy, które obciążają zarówno Autora jak i edytora, wymienić należy ponadto niezamieszczenie indeksu nazwisk oraz indeksu konstrukcji lotniczych, co stanowi poważne utrudnienie dla czytelnika.

Badania nad dziejami przemysłu lotniczego Drugiej Rzeczypospolitej Habilitant kontynuował w latach 2010–2016. W tym okresie opublikował pięć artykułów, w tym dwa w czasopiśmie naukowych oraz trzy w pracach zbiorowych pokonferencyjnych. Przedmiotem jego dociekań były kwestie związane z rozwojem polskiego lotnictwa cywilnego i wojskowego w latach 30. XX wieku, problem szkolenia kadry lotniczych, eksportu polskiego sprzętu lotniczego do sojuszników Rumunii oraz biografie osób związanych z procesem produkcji nowoczesnych konstrukcji lotniczych.

Drugi obszar zainteresowań badawczych Habilitanta stanowi studia nad genezą i rozwojem przemysłu motoryzacyjnego w Drugiej Rzeczypospolitej. Rozwijanie tego nowego kierunku badawczego, równoległe z kontynuowaniem badań nad dziejami przemysłu

lotniczego, stało się możliwe po roku 2007, w związku z zatrudnieniem dra Majewskiego na etacie naukowo-dydaktycznym w Instytucie Historii Akademii Pedagogicznej im. Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie. W latach 2007–2017 Habilitant prowadził szczegółowe badania w archiwach polskich, szwajcarskich, czeskich, ukraińskich i litewskich, których efektem było powstanie dojrzałych opracowań o rozbudowanej bazie źródłowej. Tematycznie są to studia poświęcone procesowi tworzenia polskiego przemysłu motoryzacyjnego w okresie międzywojnia. Częstkowe wyniki swych badań dr Majewski opublikował w formie spójnego tematycznie zbioru artykułów na łamach krakowskich periodyków naukowych: „Annales Academiae Paedagogicae Cracoviensis. Studia Historica” (5) i „Studia Historyczne” (1) oraz w pracach zbiorowych (5). Dalekosieżnym efektem prowadzonych badań archiwalnych było wykryszalizowanie się koncepcji rozprawy habilitacyjnej syntetyzującej tematykę przemysłu motoryzacyjnego przedwojennej Polski. W ramach trzeciego nurtu badawczego Habilitant skupia się na analizie roli państwa polskiego w rozwoju krajowego systemu połączeń drogowych, kolejowych i lotniczych w okresie międzywojnia. Efektem pogłębiających analiz nad omawianą problematyką są artykuły zamieszczone w „Studiach Historycznych” (1) oraz w pracach zbiorowych (3).

Czwarty obszar zainteresowań badawczych Habilitanta koncentruje się wokół oceny roli elit politycznych Drugiej Rzeczypospolitej w procesach decyzyjnych wpływających na politykę gospodarczą państwa. Pierwsze wyniki swych dociekań dr Majewski przedstawił w artykule pt. *Elity II Rzeczypospolitej w ikonografii Ilustrowanego Kuryera Tygodniowego „Światowid”*, opublikowanym w materiałach pokonferencyjnych w 2017 roku. Dorobek naukowy dra Mariusza W. Majewskiego z ocenianych lat 1998–2017, okresu między doktorem a wszczęciem przewodu habilitacyjnego, nie jest zapewne zbyt obszerny, ale dostzegalny jest wyraźny rozwój naukowy Habilitanta, z dużą dynamiką po 2007 roku. Zarówno przedłożona do oceny monografia pt. *Przemysł lotniczy w Lublinie 1919–1939*, jak również artykuły zamieszczone w recenzowanych czasopiśmie naukowych (11) i pracach zbiorowych (13) świadczą o opanowaniu warsztatu historycznego oraz umiejętności analizy i krytyki źródeł. Teksty dra Majewskiego posiadają solidną podstawę źródłową, gdyż są efektem gruntownych kwerend archiwalnych i bibliotecznych. Tym bardziej zaskakuje więc fakt, że Habilitant nie podjął próby opublikowania swych ustaleń badawczych w czołowych czasopiśmie ogólnopolskich o ugruntowanej reputacji. Spośród 11 artykułów napisanych po doktoracie zaledwie dwa zamieścił w „Studiach Historycznych”, a dziewić w periodykach lokalnych, w tym osiem w „Annales Academiae Paedagogicae Cracoviensis. Studia

Ukoronowaniem dotychczasowych osiągnięć badawczych dra Mariusza W. Majewskiego jest obszerna monografia (rozprawa habilitacyjna) pt. *Rozwój motoryzacji w Drugiej Rzeczypospolitej*, opublikowana przez Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie w 2016 roku. Autor podjął się niełatwego zadania przedstawienia wieloetapowego procesu budowy i rozwoju polskiego przemysłu motoryzacyjnego w okresie międzywojnia na tle polityki gospodarczej Drugiej Rzeczypospolitej. Wybór problemu badawczego stanowi zwieńczenie badań zainicjowanych przez Habilitanta w 2007 roku i konsekwentnie realizowanych w latach następnych. Pracując nad rozprawą habilitacyjną dr Majewski w pełni wykorzystał swoje umiejętności warsztatowe. Zebrał bogaty materiał źródłowy, w tym przede wszystkim niepublikowane wcześniej materiały zgromadzone w 28 archiwach krajowych i zagranicznych. Przytoczona powyżej liczba, aczkolwiek imponująca, nie daje jednak pełnego obrazu pozwalającego w pełni ocenić stopień ich wykorzystania. Rozmiary kwerendy przeprowadzonej przez dra Majewskiego można w pełni ocenić (i docenić) dopiero po uwzględnieniu licznych zespołów archiwalnych będących przedmiotem eksploracji, szczególnie zespołów dokumentów zdeponowanych w Archiwum Akt Nowych w Warszawie,

III. OCENA ROZPRAWY HABILITACYJNEJ

specjalności, tj. historii gospodarczej Polski. na tkwiący w nim potencjał rozwojowy poparty gruntowną wiedzą w zakresie uprawianej i ilościowym. Poszerzanie obszarów badawczych wskazuje na pracowitość Habilitanta oraz niedociągnięć, uważam za wystarczający zarówno pod względem merytorycznym, jak Reasumując, dorobek naukowy dra Mariusza W. Majewskiego, pomimo wskazanych autorских, z których 13 ukazało się drukiem w pracach zbiorowych pokonferencyjnych. własną uczelnię lub lokalne instytucje i szkoły wyższe. Wygłosił na nich 20 referatów w 6 międzynarodowych oraz 14 krajowych konferencjach naukowych organizowanych przez Dorobek naukowy Habilitanta uzupełnia udział w latach 2005–2016 kryzys.

krytyką naukową, która w naukach historycznych w Polsce przeżywa obecnie wyraźny kompetencji w zakresie historii gospodarczej Polski, nie przejawia chęci do zajmowania się wydanych drukiem recenzji. Można ubolewać, że dr Majewski, pomimo niewątpliwych Czecha w Krakowie. W bibliografii tekstów Habilitanta brakuje ponadto jakichkolwiek Humanistycznych” wydawanych przez Akademię Wychowania Fizycznego im. Bronisława Historia” wydawanym przez swoją macierzystą uczelnię oraz jeden w „Studiach

We wstępie Habilitant przedstawił motywy zainteresowania tematem, omówił układ pracy, wyjaśnił jej zakres chronologiczny i tematyczny, przedstawił cel rozprawy i główne pytania badawcze, scharakteryzował podstawę materiałową pracy oraz dokonał krytycznej

książki.

zamiesszczonych w tekście oraz wykaz ilustracji zamieszczonych na końcu i organizacji gospodarczych, wykaz ważniejszych skrótów, wykaz tabel i rycin miejscowości, indeks pojazdów, indeks przedsiębiorstw, zakładów przemysłowych streszczenie w języku angielskim, wykaz źródeł i opracowań, indeks nazwisk, indeks kryterium problemowo-chronologicznego. Do tekstu dołączono wstęp, uwagi końcowe, z przypisaniami. Tekst został podzielony na jedenaście rozdziałów uporządkowanych według Recenzowana rozprawa liczy 413 stron, w tym 331 stron tekstu zasadniczego (2 niemieckojęzyczne, 1 włoskojęzyczne, 1 francuskojęzyczne, 1 litewskojęzyczne). polskojęzyczne, zaś opracowania obce reprezentowane są w znikomym stopniu i uwzględnia najnowsze opracowania naukowe. Dominują w niej jednak opracowania Wykorzystana literatura przedmiotu jest bardzo obszerna (ponad 280 pozycji)

bibliografii – „Opracowania”.

się do prezentowanej problematyki powinna zostać przedstawiona w zasadniczym dziale Historyczne”, „Studia i Materiały do Historii Wojskowości”), których zawartość odnosząca z działu „Prasa” czasopism naukowych (np. „Wojskowy Przegląd Historyczny”, „Zeszyty i powojennej prasy (152 tytuły prasowe). Moje wątpliwości budzi jednak niewyodrębnienie Odnosić należy także szerokie wykorzystanie przez Habilitanta przedwojennej

prominentnych wojskowych Drukiej Rzeczypospolitej. wspomnienia i relacje (39 pozycji) uczestników życia politycznego i gospodarczego oraz i druki urzędowe (148 pozycji), regulaminy i instrukcje (54 pozycje) oraz pamiętniki, Istotnym uzupełnieniem materiału archiwalnego są publikowane zbiory dokumentów

pozytywne efekty zarówno na poziomie informacyjnym, jak również podejmowanych analiz. Habilitant sprawnie poruszał się w labiryncie zasobów archiwalnych, a jego praca dała zewnętrznych tworzących mozołnie podwaliny polskiego sektora motoryzacyjnego. wytworzonych przez instytucje państwowe, samorządowe, finansowe oraz inwestorów przestudiował kilometry zasoby akt, sprawozdań, raportów, elaboretów i notatek W. Sikorskiego w Londynie. Na podkreślenie zasługuje benedyktyńska praca Autora, który

Wojskowym w Warszawie oraz Archiwum Instytutu Polskiego i Muzeum im. gen. Państwowym w Lublinie, Archiwum Państwowym w Poznaniu, Centralnym Archiwum Państwowym w Katowicach, Archiwum

analizy literatury przedmiotu. W rozdziale I, wprowadzającym w problematykę, omówił główne założenia polityki rządu polskiego w zakresie motoryzacji państwa w okresie międzywojennym. W rozdziałach II – XI przedstawił złożoność procesu powstawania i ewolucji przemysłu motoryzacyjnego przedwojennej Polski, mechanizmy kształtowania się jego struktury produkcyjno-przestrzennej oraz prawidłowości i fluktuacje jakim podlegał. Podczas lektury pracy nasunęła mi się refleksja, że omówienie osiągnięć polskiego przemysłu motoryzacyjnego w okresie międzywojnia byłoby pełniejsze, gdyby Autor podjął próbę jego zaprezentowania na tle osiągnięć innych krajów Europy Środkowo-Wschodniej. Być może warto byłoby rozważyć naświetlenie tego problemu w dodatkowym rozdziale w następnym wydaniu książki.

W uwagach końcowych (zakreśleniu) dr Majewski dokonał syntetycznego podsumowania wszystkich wątków pracy, zarówno natury gospodarczo-społecznej, jak i militarnej, organizacyjnej, kadrowej, technicznej i finansowej.

Habilitant uzupełnił treść rozprawy 6 tabelami, 9 rycinami oraz 62 ilustracjami foto dobrej jakości, co znacznie ułatwia zrozumienie prezentowanych wyników badań. Ponadto dzięki temu zabiegowi konstrukcyjnemu narracja, pomimo dużego stopnia szczegółowości, nie jest tak nużąca.

Dr Majewski perfekcyjnie stosuje aparat naukowy poprzez liczne przypisy (473) źródłowe i merytoryczne rozszerzające zasadniczą treść pracy. Z zaskoczeniem jednak stwierdziłem, że dane bibliograficzne zamieszczone w przypisach nie zawsze znajdują odzwierciedlenie w dołączonym do tekstu zasadniczego wykazie źródeł i opracowań.

Habilitant pominał w dziale „Opracowania” wiele tekstów z przedwojennej prasy, np. s. 17, przyp. 2, W. Szczepański, *Stan handlu...*; s. 34, przyp. 4, K. Szymański, *Nadwozie samochoodu...*. Ten błąd powtarza się wielokrotnie we wszystkich rozdziałach rozprawy.

Praca zawiera ogromny ładunek informacji dotyczących rozwoju polskiego przemysłu motoryzacyjnego w okresie międzywojennym. Z tym większym uznaniem stwierdzam, że Autor dołożył starań by maksymalnie ułatwić czytelnikowi korzystanie z tego monumentalnego dzieła. W tym celu zamieścił wykaz ważniejszych skrótów oraz solidnie opracowane indeksy.

Reasumując, mimo ujawnionych mankamentów prezentowana rozprawa w pełni wyczerpuje przyjęte przez Habilitanta założenia badawcze. W zakresie podjętym przez Autora dzieje motoryzacji Polski w okresie międzywojnia nie były dotąd przedmiotem dogłębnych badań historycznych. W tym sensie monografia dra Majewskiego ma charakter pionierski. Rzetelna i rozległa kwerenda archiwalna oraz wykorzystanie wartościowej

literatury przedmiotu skutkują tym, że opinie, przemyślenia i wnioski Autora są dobrze osadzone w materiale źródłowym skontrolowanym z dotychczasowymi ustaleniami badawczymi. W mojej ocenie, zarówno treść rozprawy, jak i wnioski końcowe Habilitanta wykazały jego dojrzałość badawczą, umiejętności analityczne oraz znakomitą orientację i wiedzę na temat dorobku historiografii polskiej w ww. problematyce. Rozprawę tę w całości oceniam pozytywnie.

IV. OCENA DOROBKU DYDAKTYCZNEGO ORAZ DOROBKU W ZAKRESIE POPULARYZACJI WIEDZY HISTORYCZNEJ

Działalność dydaktyczna dra Mariusza W. Majewskiego nie budzi zastrzeżeń.

W latach 2010–2017 Habilitant był opiekunem roku, organizatorem i opiekunem

obowiązkowych studenckich praktyk zawodowych, promotorem 12 prac licencjackich

(kierunek: historia) oraz recenzentem 80 prac dyplomowych, w tym 50 magisterskich.

W ocenianym okresie prowadził seminarium dyplomowe oraz wykłady, ćwiczenia

i konwersatoria z zakresu Historii Polski XX wieku.

Dr Majewski może też odnotować w swoim dorobku popularyzację wiedzy

historycznej. Dał się poznać jako autor (w jednym przypadku współautor) cyklu artykułów

popularyzatorskich (8) poświęconych problematyce motoryzacji, zamieszczonych na łamach

czasopism: „Automobilista” oraz „Do Broni”. Habilitant nie stroni także od wykładów

z zakresu dziejów motoryzacji i lotnictwa polskiego przeznaczonych dla studentów,

młodziarzy licealnej i wszystkich pasjonatów tej problematyki. W ramach promocji swojej

książki pt. *Rozwój motoryzacji w Drugiej Rzeczypospolitej* udzielał wykładów radiowych

oraz spotykał się z czytelnikami podczas 21 Międzynarodowych Targów Książki w Krakowie

zorganizowanych w październiku 2017 roku.

Z tytułu recenzyjnych obowiązków pragnę również odnotować udział dra

Majewskiego w pracach polskiego Towarzystwa Historii Gospodarczej, Muzeum

Uniwersytetu Jagiellońskiego Collegium Maius, Muzeum Inżynierii Miejskiej, Krakowskiego

Towarzystwa Ochrony Zabytków Techniki, Muzeum Energetyki i Techniki w Wilnie,

Instytutu Pamięci Narodowej w Rzeszowie oraz Stowarzyszenia Kolekcjonerów

Historycznych Papierów Wartościowych. Poprzez zaangażowanie w prace wspomnianych

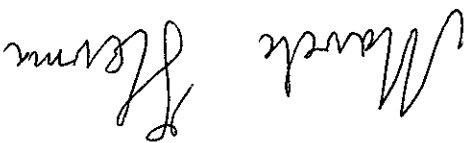
instytucji Habilitant zyskał możliwość wygłaszania odczytów i prowadzenia merytorycznych

dyskusji.

WNIOSEK KOŃCOWY

Po zapoznaniu się z dorobkiem naukowym dra Mariusza W. Majewskiego stwierdzam, że Habilitant jest przygotowany do prowadzenia samodzielnej pracy naukowej. W swoich badaniach podejmuje tematy słabo rozpoznane i nieopisane w polskiej historiografii. W podejściu naukowo-badawczym cechuje go dążenie do możliwie szerokiego wykorzystania źródeł i konfrontowania wyników kwerendy z dotychczasowymi ustaleniami historiografii. Opanował w stopniu zadawalającym trudny warsztat historyka specjalizującego się w zakresie dziejów gospodarczych Polski w XX wieku. W przedstawionych do oceny publikacjach dostrzegam umijętność stosowania metod badawczych oraz dociekliwość cechującą wytrawnego historyka.

Przedstawiona rozprawa pt. *Rozwój motoryzacji w Drugiej Rzeczypospolitej* oraz cały dorobek naukowy i dydaktyczny dra Mariusza W. Majewskiego spełniają warunki stawiane w postępowaniu habilitacyjnym, określone przez Ustawę z dn. 14 marca 2003 roku o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki (Dz. U. z 2016 r. poz. 882 i 1311). Tym samym wnioskuję o dopuszczenie dra Majewskiego do dalszych etapów przewodu habilitacyjnego.

Kraków, 24 lipca 2018 r.